

ČESKÝ JAZYK – 2. stupeň

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět *Český jazyk* vychází ze vzdělávacího oboru *Český jazyk a literatura*. V předmětu český jazyk si klademe za cíl u všech žáků získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Český jazyk* má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Při výuce však nejsou tyto tři oblasti striktně vymezovány. Učitel postupuje podle aktuální učební situace.

V *kunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání. Důraz je pak kladen na jazyk jako prostředek komunikace, ne pouze jako vyučovací předmět.

V *literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Vyučovací předmět *Český jazyk* se vyučuje v 1. až 9. ročníku. Týdenní hodinová dotace pro jednotlivé ročníky vychází z učebního plánu. Z disponibilní časové dotace byl předmět *Český jazyk* posílen na 1. stupni základní školy.

Výuka je organizována zpravidla v budově školy. Filmová, divadelní představení, besedy apod. se realizují mimo budovu u pořádajících organizací.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PŘEDMĚTU

<p>UČITEL</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jazykovou, literární, komunikační a slohovou výchovou. • Podporuje zvyšování čtenářské gramotnosti žáků. • Využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků, tiskoviny volí přednostně z regionu školy. • Volí metody a formy (prezentace, výpočetní technika, poster, vlastní výpisky apod.) práce podporující zájem žáků o mateřský (český) jazyk, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků. • Vede žáky k používání jazykových příruček. • Při zadávání slohových prací a výběru témat literární výchovy přihlíží k zájmům žáků a k aktuálním otázkám regionu. • Nepřeceňuje význam pravopisu, volí jevy základní. • Vede žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností. • Rozhoduje o výběru a zařazení doplňujícího učiva. • Zařazuje průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů. 	<p>ŽÁK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podílí se na výstavbě vyučovací hodiny, dle možností vyhledává informační zdroje mimo školu, prezentuje svou snahu. • Pracuje s vlastními chybami. • Prezentuje své myšlenky a názory v písemné (počítačové) podobě, např. ve školním, třídním časopise, webových stránkách školy apod. • Využívá automatické opravy textu prostřednictvím ICT a zná jejich omezení. • Své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování.
--	---

<p>Kompetence k učení rozvíjíme tak, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání ○ umožňujeme žákům osvojit si strategii učení ○ motivujeme je pro celoživotní učení 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost - připravujeme je na celoživotní učení. • Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující doplňující. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. • Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. • Učíme práci s chybou. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme. • Vytváříme podmínky pro práci s chybou.
---	---

<p>Kompetence k řešení problémů rozvíjíme tak, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů 	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. • Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů. • Podporujeme netradiční způsoby řešení problémů. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
<p>Kompetence komunikativní rozvíjíme tak, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> • Podporujeme různé formy komunikace na mezinárodní úrovni v rámci Evropy i světa. • Klademe důraz na kultivovanou komunikaci. • Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.). • Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. • Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. • Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. • Přípravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. • Učíme žáky nonverbální komunikaci.
<p>Kompetence sociální a personální rozvíjíme tak, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých 	<ul style="list-style-type: none"> • Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. • Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu. • Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. • Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. • Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. • Podporujeme začlenění - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. • Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. • Ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. • Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.

<p>Kompetence občanské rozvíjíme tak, že: vychováváme žáky</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, ○ jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, ○ jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. • Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. • Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. • Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření. • Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. • V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. • Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
<p>Kompetence pracovní rozvíjíme tak, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, ○ naučíme žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, ○ naučíme žáky chránit své zdraví při práci, ○ pomůžeme žákům při volbě jejich budoucího povolání 	<ul style="list-style-type: none"> • Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. • Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. • Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. • Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. • Cíleně motivujeme žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia, budoucího povolání. • Na konkrétních příkladech (inzeráty v tisku a na internetu) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání jazyka.

Průřezová témata

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

Mediální výchova (MV)**Receptivní činnosti** - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- Rozeznává typy mediálních sdělení a jejich typické výrazové prostředky (zpráva, reklama, hudební klip, komiks, www stránky)
- Hledá rozdíl mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel
- Rozezná rozdíly mezi „seriózním“ a „bulvárním“ zpravodajstvím, popíše výrazové prostředky, které jsou pro ně příznačné

Produktivní činnosti - Tvorba mediálního sdělení

- Navrhne strukturu školního či třídního časopisu, resp. webové stránky, a svůj návrh dovede vyložit a zdůvodnit
- Sestaví mediální sdělení pro školní časopis, rozhlas
- Pracuje v realizačním týmu, stanoví si cíl, časový harmonogram, deleguje úkoly a zodpovědnost

OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 6. ročník

VÝSTUPY Z RVP	VÝSTUPY ŠVP	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
<p>ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <p><i>ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text</i></p> <p><i>ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk</i></p> <p><i>ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ komunikuje kultivovaně a výstižně ✓ rozliší základní slohové útvary ✓ sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost ✓ užívá vhodných jazykových prostředků pro danou komunikační situaci ✓ odlišuje spisovný a nespisovný jazyk ✓ vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu ✓ vyhledá hlavní myšlenky textu ✓ podá informaci stručně a zřetelně ✓ vybírá vhodná slova při nácviu popisu a dalších slohových útvarů ✓ stylizuje dopis, používá kultivovaný písemný projev ✓ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení ✓ využívá základy studijního čtení, čte s porozuměním ✓ ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ✓ využívá poznatků o jazyce k tvořivé práci s textem a k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - sloh - slohové útvary - vypravování - člověk ve společnosti - telefonování, vzkazy, - formy společenského styku - výpisky, výtah - zpráva, oznámení - popis - dopis - čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) - praktické naslouchání – výchova k empatii, podnět k jednání 	

<i>předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</i>			
<p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p>ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <p>ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p> <p>ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu</p> <p>ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa</p> <p>ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</p> <p>ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ používá dostupné jazykové příručky ✓ rozpozná zvukovou a písemnou podobu slov, správně intonuje ✓ určí mluvnické kategorie u podstatných jmen, aplikuje jejich znalost v písemném projevu ✓ tvoří spisovné tvar slov a vědomě je používá v písemném i mluvním projevu ✓ rozlišuje spisovný jazyk, obecnou češtinu a různá česká i moravská nářečí ✓ správně třídí slovní druhy, rozpozná druhy zájmen a číslovek ✓ vyhledá základní i rozvíjející větné členy ✓ rozlišuje významové vztahy jednotek ve větě, zdůvodní shodu 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - jazykověda, jazykové příručky - zvuková stránka jazyka – zásady spisovné výslovnosti - slova a věty - podstatná jména - zájmena, číslovky - větná skladba – větné členy 	
<p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <p>ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</p> <p>ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ používá literaturu jako zdroj poznání a prožitků ✓ uvede základní znaky poezie, prózy ✓ popíše jednoduše výstavbu básně a kompozici prozaického textu ✓ rozpozná lyrický a epický text ✓ reprodukuje uceleně přečtený text, zhodnotí hlavní postavy, vlastními slovy vyjádří smysl díla ✓ odliší pověst od pohádky ✓ vysvětlí vznik bajky ✓ posoudí vztah literatury k životu ✓ ústně i písemně formuluje dojmy ze své četby, názory na knihu či divadelní představení 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidová slovesnost - poezie (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš) - pohádky, pověsti, bajky - povídky ze života dětí - literárně výchovné aktivity - vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod 	

<i>divadelního nebo filmového představení</i>		k literárním textům	
OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 7. ročník			
VÝSTUPY Z RVP	VÝSTUPY ŠVP	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
<p>ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ předvede samostatný souvislý projev (ústní i písemný) ✓ dovede svým vypravováním spolužáky zaujmout ✓ při písemném i mluveném projevu používá vhodná slova ✓ komunikuje kultivovaně, výstižně, volí vhodné jazykové prostředky pro danou modelovou komunikační situaci ✓ odlišuje spisovný a nespisovný jazyk ✓ vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu ✓ vyhledá hlavní myšlenky textu, čte s porozuměním ✓ správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu ✓ ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ✓ využívá základy studijního čtení, odlišuje fakta od názorů a hodnocení ✓ ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ✓ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické formy slohu (pozdávka) - vypravování - užití přímé řeči - popis pracovního postupu, děje - odborný dopis - objednávka - líčení, charakteristika - čtení věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací) - naslouchání věcné (soustředěné, aktivní) 	

<p>základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</p>			
<p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ používá dostupné jazykové příručky ✓ rozezná v textu neohebné slovní druhy a určí je ✓ navázáním na znalosti o podstatných a přídavných jménech a odvodí jejich další tvary, pozná obtížnější zájmena ✓ tvoří homonyma, antonyma, synonyma a začleňuje je do souvislého textu ✓ určí slovesné kategorie včetně rodu ✓ prohlubuje své znalosti o neohebných slovních druzích ✓ rozliší větu hlavní a vedlejší, větné členy podle vztahů ✓ píše čitelně a přehledně ✓ určí rozvíjející větné členy (včetně několikanásobných) ✓ vyjádří větný člen vedlejší větou a obráceně ✓ V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - neohebné slovní druhy - podstatná jména - odvozování – vlastní jména - přídavná jména - odvozování - homonyma, antonyma, synonyma - slovesa - rod - skladba – výpověď a věta, druhy vět vedlejších 	

<p>ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov</p> <p>ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</p>			
<p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <p>ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</p> <p>ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ používá literaturu jako zdroj poznání a prožitků ✓ vyhledá ve slovnících a encyklopediích význam pojmů epos, báje, mýtus, balady a uvede konkrétní příklady těchto literárních útvarů ✓ vede si deník z přečtených knih, připraví referát včetně krátkého životopisu autora a anotace (stručného obsahu) přečtené knihy ✓ navštíví filmové a divadelní představení, zhodnotí je svým vlastním názorem ✓ Zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - literární druhy a žánry - z hlubin času - příběhy a hrdinové - mýty, balady, kroniky a legendy - setkání se světem - setkání s poezií, věcmi, lidmi, otázkami - literárně výchovné aktivity - vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům 	

OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 8. ročník

VÝSTUPY Z RVP	VÝSTUPY ŠVP	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
<p>ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p>ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p> <p>ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ při písemném i mluveném projevu používá vhodná slova ✓ komunikuje kultivovaně, výstižně, volí vhodné jazykové prostředky pro danou modelovou komunikační situaci ✓ správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu ✓ ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ✓ vytvoří a osvojí si pravidla vedení diskuse ✓ zapojuje se aktivně do diskuse; dodržuje net-etiketu sociálních sítí a internetových diskusí ✓ vypracuje samostatný výklad, stylizuje jednoduchou úvahu ✓ v modelových situacích objedná časopis, napíše inzerát, odpoví na inzerát (nabídka, poptávka, seznámení, napíše stížnost a žádost) ✓ vypracuje výklad (výtah) s pomocí osnovy, použije vhodně odborné názvosloví ✓ vyhledá líčení a použije je jako vzor pro vlastní tvorbu ✓ rozliší fakta od názorů a hodnocení 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - kratší slohové útvary - objednávka, inzerát, nabídka, stížnost, žádost - výklad, výtah, líčení – subjektivně zabarvený popis - komunikační žánry - diskuse, debata, rozhovor - úvaha - funkce a vliv masmédií - čtení kritické (analytické, hodnotící), prožitkové, čte plynule s porozuměním - naslouchání kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího) 	

<p>nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</p>			
<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ používá dostupné jazykové příručky ✓ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ✓ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov ✓ rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ✓ určí slovesné kategorie včetně vidu ✓ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí ✓ rozpozná slovanské a světové jazyky ✓ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ✓ uvede rozdíl ve skloňování podstatných jmen přejatých, vytvoří jejich správné tvary ✓ určí druhy vedlejších vět a poměry mezi větami hlavními, několikanásobnými větnými členy ✓ používá kultivovaný písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - český jazyk jako slovanský jazyk, útvary národního jazyka - slovní zásoba a její obohacování - podstatná jména přejatá - slovesa – vid dokonavý, nedokonavý - skladba - souvětí podřadná a souřadná 	

<p>ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí</p> <p>ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami</p> <p>ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov</p> <p>ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</p>			
<p>ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <p>ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p>ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p> <p>ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku</p> <p>ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení</p> <p>ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry</p> <p>ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury; má pozitivní vztah k literatuře</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ používá literaturu jako zdroj poznání a prožitků ✓ vede si deník z přečtených knih, připraví referát včetně krátkého životopisu autora a anotace (stručného obsahu) přečtené knihy ✓ navštíví filmové a divadelní představení, zhodnotí je svým vlastním názorem ✓ zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru ✓ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ✓ na základě četby charakteristických ukázek stručně představí výrazné autory vybraných uměleckých epoch a žánrů v české a světové literatuře ✓ odliší tragédii a komedii ✓ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ✓ porovná ztvárnění literatury pro televizi, film, divadlo a v hudbě 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - životopisná literatura - literární směry a jejich významní představitelé - krátké prozaické žánry - vybrané literární druhy a žánry - struktura uměleckého díla (námět, téma díla) - adaptace literárních děl - žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - tvořivé činnosti s literárním textem - literárně výchovné aktivity 	

OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 9. ročník

VÝSTUPY Z RVP	VÝSTUPY ŠVP	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY
<p>ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p>ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p>ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <p>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně vybrané slohové útvary ✓ vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu ✓ užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou a vhodně vzhledem k situaci, adresátovi a komunikačnímu záměru ✓ správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu ✓ při mluveném projevu užívá vhodně dynamiku, hlasitost, tempo, větný přízvuk a melodii, pauzy ✓ ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ✓ rozliší základní publicistické útvary ✓ orientuje se v mediálních zdrojích, formuluje svůj vlastní názor ✓ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ✓ vědomosti získané ve slohu aplikuje v řečnických cvičeních ✓ napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - diskuse - ústní projev, proslov, přednáška (řečnická cvičení) - žánry administrativního stylu – motivační dopis, životopis - funkční styly - publicistické útvary (fejeton) - čtení kritické (analytické, hodnotící), prožitkové, čte plynule s porozuměním - manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové naslouchání - shrnutí o slohu 	<p>MV – tvorba mediálního sdělení (Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium)</p>

<p>základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma</p>			
<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ používá dostupné jazykové příručky ✓ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ✓ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov ✓ rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ✓ používá kultivovaný písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu ✓ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ✓ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ✓ graficky zaznamená syntaktické vztahy ve větě a souvětí ✓ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ✓ v praxi využívá obecná poučení o jazyce, rozlišuje skupiny, rozvrstvení ✓ uvede základní poznatky o vývoji českého jazyka ✓ využívá získaných poznatků k vytváření jazykových projevů ✓ zařadí sloveso do třídy a ke vzoru 	<p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - český jazyk – vývoj - modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný) - skladba - odchylky větné stavby - vrstvy slovní zásoby - význam slov - souvětí souřadná, složitá souvětí - shrnutí učiva 6.- 9. ročníku 	

<p><i>souvětí</i> ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ odstraňuje skladební nedostatky ✓ určí poměry mezi větami hlavními, několikanásobnými větnými členy ✓ rozlišuje pravopisné jevy lexikální, morfologické, syntaktické ve větě jednoduché a v souvětí 		
<p>ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru ✓ uvede a zhodnotí typické jazykové prostředky konkrétního díla, charakter postav a vztahy mezi nimi ✓ popíše kompozici literárního díla ✓ orientuje se v základních literárních družích a žánrech ✓ dokáže jmenovat reprezentativní představitele ve světové a české literatuře ✓ vede si deník z přečtených knih, připraví referát včetně krátkého životopisu autora a anotace (stručného obsahu) přečtené knihy ✓ navštíví filmové a divadelní představení, zhodnotí je svým vlastním názorem ✓ využívá při rozboru literárního díla základních literárních pojmů ✓ rozpozná na ukázce prvky výrazného autorského stylu ✓ tvoří vlastní literární texty ✓ kriticky hodnotí literární dílo a přínos čtení pro člověka ✓ zformuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<p>Literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla - literární směry a skupiny (19. – 20. století) literární teorie a kritika - tvořivé činnosti s literárním textem - literárně výchovné aktivity - práce s informačními zdroji - literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) 	

<i>informace v oblasti literatury; má pozitivní vztah k literatuře</i>			
--	--	--	--